

WWF

MAGAZIN

2016/1

Foto: Robert Van Maarden / WWF-Canon

Éghajlatvédelem a vállalatok működésében – Többet várunk a hazai szereplőktől

Fenntartható, közös jövőnk kilátásai

AZ ÉN WWF MAGAZINOM – JÁTÉKRA HÍVUNK!

Itt a nyár, a pihenés, a ráérős olvasgatás ideje. Küldj nekünk egy fotót, amint a WWF Magazint bújod! A kerti fa ágai között, félúton a Matterhorn felé, vízparton, vagy valami egészen őrült helyen – bármi jöhet!

A képet a panda@wwf.hu címre várjuk. Írd meg röviden, miért szereted a WWF Magazint, mik a kedvenc témáid, miről olvasnál még szívesen. Arra is kíváncsiak vagyunk, szerinted miben fejlődhetnénk, min változtassunk. A beküldők között WWF ajándécsomagot sorsolunk ki!

A beküldők automatikusan hozzájárulnak, hogy a beküldött szöveg- és képanyagot a WWF Magyarország sajtó csatornáin felhasználhassa.

Fotó: Elina Oric / WWF-Cannon

LEGYÉL TE IS WWF MUNKATÁRS!

Florian Hanggeil / WWF

A WWF adománygyűjtőinek munkája izgalmas, változatos, érdekes, és még az egyetemi órarendekkel is összeegyeztethető. **Ha tennél a természetvédelemért, állj közénk, légy Te is a WWF Magyarország csapatának tagja!**

Bővebb Információ: wwf.hu/dolgozz-nalunk

KÖSZÖNTŐ

KEDVES OLVASÓ!

Egy jubileumi évforduló minden szervezet életében kiemelkedő esemény. Így van ez a WWF Magyarországgal is: 25 év után most visszanezünk, számba vesszük elért sikereinket, eredményeinket, megvizsgáljuk, hogyan fejlődhetnék többé, jobbá.

2016. az egész bolygó életében sarkalatos év: a történelmi jelentőségű párizsi klímacsúcs végre egységbe kovácsolhatja az emberiséget korunk legnagyobb fenyegetése, az éghajlatváltozás elleni küzdelemben. Közös, fenntartható jövőnk azonban nem született meg „varázsütésre”: a vállalatokat minden országnak meg is kell valósítania.

Magyarországon körülnézve láthatjuk, mennyi munka vár ránk. Míg Párizsban egyértelműen leszögezték, túlélésünk érdekében le kell mondanunk a fosszilis tüzelőanyagokról, addig itthon ismét lignitbányák nyitásának tervei merültek fel. A hazai vezető vállalatok kibocsátás-csökkentési és fenntarthatósági vállalásai nagyságrendekkel maradnak el a globális trendektől. Folyamatosan, egyre gyorsabb ütemben fogynak az időseink. Az egyre hosszabb nyári aszályok ellenére az árvizeket továbbra is csak levezetjük, és nem hasznosítjuk.

Hosszú tehát még az út, ami előttünk áll. Az emberiség képes megmenteni a Földet – kérdés, hogy ideje lesz-e rá. A WWF Magyarország a következő 25 évben is bolygónk és az emberiség közös túléléséért fog dolgozni, és ebben számítunk a Te aktív közreműködésedre is. Tarts velünk, együtt sikerülni fog!

Sipos Katalin,
a WWF Magyarország igazgatója

Foto: Bajomi Balint

TARTALOMJEGYZÉK

Hírek	4	Az utolsó idős erdők Magyarországon	16-17
Párizsig és onnan tovább	5-6	Még mindig napirenden a lignit	18-20
Fókuszban: Éghajlatvédelem a vállalatok működésében	7-11	A Turjánvidék megújulása	21-23
Civil összefogás a Muráért	12-13	Interjú: A lignit egészségügyi kockázatai	24-25
25 éves a WWF Magyarország	14-15	Végre nőtt a vadon élő tigrisek száma!	26

Impresszum

Szerkesztő: Joó Zsófia

Címlapfotó: Robert Van Waarden / WWF-Canon

Közreműködők: Antal Alexa, Benkő Dániel, Gálhidy László, Gruber Tamás, Joó Zsófia, Kerpely Klára, Sipos Viktória, Vaszkó Csaba, Zanin Éva

További információ: wwf.hu, facebook.com/wwfhungary

IDÉN IS ÉLŐ DUNA TURNÉ

Az eddig megtett csaknem 9.000 kilométer, hat bejárt ország, és több mit 100 esemény nem elég! A nagy sikerre való tekintettel egy évvel meghosszabbítottuk a WWF Élő Duna Turnét, azaz interaktív társasjátékunk 2016-ban is várja a megmérettetésre vágyókat.

Tudod, hol ívik a viza, a dunai ingolna? A hód vagy a vidra odúja nyílik a víz alól? Melyik hegységeket érinti a Duna vízgyűjtője? A turnén mindezt, és még sok más is megtudhatsz hazánk legnagyobb folyójáról!

Az Élő Duna Turné egy izgalmas, játékos oktatóprogram, melyben a játékosoknak 12 kérdésre kell válaszolniuk. A fiatalok és felnőttek számára is érdekes, kihívást jelentő kérdéseken keresztül megismerhetjük a folyónak és ártéri erdeinek változatos élővilágát, ugyanakkor veszélyeztetettségük szempontjaival is szembesülhetünk.

A roadshow egyik, ha nem a legfontosabb üzenete: be kell látnunk, hogy a csapból folyó tiszta víz a mai világunkban lassan luxussá válik, mivel nem áll korlátlanul rendelkezésünkre. Mindannyiunknak tennie kell azért, hogy továbbra is élvezhessük ezt a kiváltságot, és meg kell értenünk: a háborítatlan vizes élőhelyek védelme egyet jelent a csapból folyó tiszta víz biztosításának védelmével.

A WWF Élő Duna Turné állomásairól itt tájékozódhatsz: livingdanube.wwf.hu

VILÁGÖRÖKSÉGÜNK VESZÉLYBEN!

2016 tavaszán a WWF egy nemzetközi tanulmányt publikált, amely szerint a Földön található Világörökségi helyszínek közel felét veszélyeztetik különböző beruházások és ipari tevékenységek.

A WWF nem véletlenül koncentrált elsősorban a Világörökségi helyszínekre: ezek bolygónk legértékesebb területei. Ha ezeket nem tudjuk megfelelően megóvni, az tükrözi mindazt, ahogy a védett területeink sorsáról gondoskodunk, legyen az Natura 2000, Ramsar, vagy egyéb védettségi minősítés.

Ezen területek pedig nemcsak a természeti értékek védelme szempontjából fontosak. A jelentés által vizsgált 229 természeti, vagy vegyes Világörökségi helyszíntől több mint 11 millió ember függ, és döntő többségük munkahelyeket is teremt.

Vannak olyan jó példák, amelyek megmutatják, hogy egy ilyen helyszín – megfelelően kezelve, a helyi közösségeket bevonva, nemcsak az ott élő emberek megélhetését segíti, de gazdasági fellendülést is hoz.

Ehhez képest a 229-ből 114 Világörökségi helyszínt érint jelenleg olaj vagy gázkitermelés, bányakoncesszió, vagy egyéb káros ipari tevékenység.

A WWF nemzetközi szinten ezen területek megfelelő védelmét és kezelését szorgalmazza, amely a fejlődés, a fenntarthatóság és a természetvédelem összehangolásához vezető út egy mérföldköve.

Az angol nyelvű tanulmány és további részletek: bit.ly/Világörökségünk

PÁRIZSIG ÉS ONNAN TOVÁBB – GLOBÁLIS ÉGHAJLATVÉDELMI VÁLLALÁSOK

119 év kellett a világnak, hogy komolyan vegye az éghajlatváltozást. Hosszú és rögös út után Párizsban megszületett a megállapodás, ami új fejezetet nyithat az emberiség történetében.

Foto: Global Warming Images / WWF-Canon

A súlyos árvizek és aszályok okozta károkat már most érezzük, de ha nem tudjuk a melegedést globális szinten 2 °C alatt megállítani, akkor katasztrofális hatásokkal kell számolnunk.

1896-ban Svante Arrhenius svéd kutató volt az első, aki felvetette, hogy a légkörbe kerülő szén-dioxid képes megváltoztatni a Föld éghajlatát. Arrhenius úgy becsülte, hogy a szén-dioxid szint duplázódása 5-6 °C melegedéssel járhat. Ez akkor merőben elméleti számítás volt, senki nem gondolta, hogy képesek lehetünk ilyen mértékben megváltoztatni az atmoszféra összetételét. Tévedtek.

A duplázódásig (még) nem jutottunk el, de mára a szén-dioxid koncentrációja másfélszerese az ipari forradalom előtti szintnek, és egyre nő. A megjósolt melegedés a XX. század hetve-

A KORMÁNYOKRA ÓRIÁSI FELELŐSÉG HÁRUL, HOGY BETARTSÁK A VÁLLALÁSOKAT

CO₂

nes-nyolcvanas éveiben kezdett mutatkozni, az elmúlt évtizedben pedig olyan mértékben felgyorsult, hogy szinte minden év melegebb, mint bármelyik korábbi a mérések kezdete óta.

Mára a felmelegedés mértéke elérte az 1 °C-ot. A helyzet egyértelmű: ha nem tudjuk a melegedést megállítani 2 °C alatt, akkor katasztrofális hatásokkal kell számolnunk.

Arrhenius jóslata után 119 évvel, 2015. december 12-én Párizsban az ENSZ tagállamai, a világ összes országa megegyezett abban, hogy az emberiség megállítja a klímaváltozást. A korábbi megállapodásokhoz képest Párizs jelentősége, hogy semmilyen formában nem kérdőjelezi meg az éghajlatváltozás tudományos megalapozottságát vagy aktualitását, illetve, hogy a világ minden országának részt kell vennie a megoldásban. Ami talán még ezeknél is fontosabb: leszögezték, hogy a fosszilis tüzelőanyagokról le kell mondanunk.

A bonyolult megegyezés lényege, hogy minden országnak el kell készítenie a saját kibocsátáscsökkentési akciótervét, amit az országok minden 5. évben közösen felülvizsgálhatnak. A közös cél a melegedés 2 °C, illetve lehetőség szerint 1,5 °C alatt tartása. A megegyezés szerint a fejlett országok pénzzel és technológiával is támogatják a fejlődőket, hogy segítsék kibocsátás-csökkentési törekvéseiket. Az viszont nem tisztázott, miként kell a fenti célokat elérni: óriási tehát a kormányzatok felelőssége abban a tekintetben, milyen intézkedések és stratégiák mentén valósítják meg vállalásaikat.

A párizsi megegyezés mégis az emberiség utolsó reménye. Már látjuk, hogy 1 °C melegedés mit jelent valójában, és tudjuk, hogy a megjósolt 5-6 romba dőntené a Földet. Ha sikerül véghezvinni azt, amiben a világ megegyezett, akkor győzhetünk.

Szerző: Benkő Dániel

Saját felelősségünk

A Párizsban megkötött egyezmény nem azt jelenti, hogy hátradőlhetünk, sőt, most jött el a cselekvés ideje! Az országok elkészítik saját akciótervüket, de mára sok vállalat nagyobb és gazdagabb, mint sok ország, így nekik is sokkal komolyabban ki kell venniük részüket a megoldásból. Nekünk, az embereknek pedig az a dolgunk, hogy felelős fogyasztóként és felelős polgárként arra ösztönözzük a minket kiszolgáló vállalatokat és a minket képviselő kormányokat, hogy jó döntéseket hozzanak.

FÓKUSZBAN: ÉGHAJLATVÉDELEM A VÁLLALATOK MŰKÖDÉSÉBEN - TÖBBET VÁRUNK A HAZAI SZEREPLŐKTŐL

Az előreutató nemzetközi tendenciákat sajnos nem követik a hazai vállalatok kibocsátás-csökkentési és fenntarthatósági vállalásai. A WWF Magyarország és a Denkstatt jelentést adott ki arról, hogyan teljesítenek a hazai vezető nagyvállalatok az éghajlatvédelem területén, és mennyire tartják fontosnak azt, hogy erről a társadalmat is tájékoztassák.

Foto: Global Warming Images / WWF-Canon

**A MAGYAR
VÁLLALATOK
KIBOCSÁTÁS-
CSÖKKENTÉSI ÉS
FENNTARTHATÓSÁGI
VÁLLALÁSAI MESSZE
ELMARADNAK
A GLOBÁLIS
TRENDEKTŐL**

Az éghajlatváltozás napjaink egyik legnagyobb globális kihívása. Ezt mutatja például az a tény is, hogy amióta a globális átlaghőmérsékletet feljegyzik, azaz 1880 óta, 2015 volt a legmelegebb év a Földön. Bolygónk éghajlatának változása az elmúlt évben közelebb került a veszélyes felmelegedés szintjének tekintett 2 °Celsius-fokos átlaghőmérséklet-emelkedéshez, továbbá az üvegházhatást okozó légköri szén-dioxid koncentráció szint globálisan átlépte a biztonságosnak tartott szintet.

Az elmúlt évben az éghajlatvédelem megfékezése minden korábbinál nagyobb hangsúlyt kapott globális és európai szinten is. A 2015 decemberében létrejött párizsi megállapodás mérőföldkőnek számít mind tartalmát, mind a csatlakozó országok számát illetően. A megállapodás nemcsak a kormányoknak irányozott elő komoly szigorításokat. A széndioxid kibocsátás csökkentése elsősorban a kibocsátásért felelős szereplők, vagyis az ipar és gazdaság képviselőinek bevonásán keresztül

A HAZAI VEZETŐ 50 VÁLLALAT ÖSSZESÍTETT NETTÓ ÁRBEVÉTELE 2014- BEN MEGHALADTA A 24 EZER MILLIÁRD FORINTOT

lehetséges, így a megállapodás – a kormányok rendelkezésein keresztül – a vállalatokat is érinteni fogja.

Vannak olyan szereplők, akik máris élen járnak. Tavaly elindult egy hullám, amelynek során egyre több vezető vállalat jelentett be éghajlatvédelmi célokat. Az Egyesült Államokban például 154 vállalat csatlakozott a Fehér Ház által bejelentett American Business Act on Climate Pledge (Amerikai vállalkozások az éghajlatváltozás ellen) kezdeményezéshez, amelynek résztvevői ígéretet tettek arra, hogy csökkentik a károsanyag-kibocsátást, és egyéb intézkedésekkel fenntarthatóbb vállalkozások építésére, és az éghajlatváltozás hatásainak kezelésére törekednek. Olyan vezető vállalatok csatlakoztak a kezdeményezéshez, mint az Apple, a Bank of America, a Dell, vagy a Google.

Mára elérte a 150-et azon vállalatok száma, akik elköteleződtek amellett, hogy kibocsátás-csökkentési céljaikat tudományos módszertan alapján határozzák meg. Többek között a Coca-Cola, a Sony, és a Toyota Motor Corporation is csatlakozott a kezdeményezéshez. A tudományos módszertant a WWF és partnerei dolgozták ki, lényege, hogy valódi hatással bíró, de reálisan megvalósítható kibocsátás-csökkentéseket tűzzenek ki a csatlakozók.

A nemzetközi tendenciák itthon azonban nem indítottak el a nemzetközi trendeknek megfelelő dinamikát a vállalatok körében. A WWF Magyarország a Denkstatt tanácsadóval közösen készített jelentésében azt vizsgálta, hogyan teljesítenek a hazai vezető nagyvállalatok az éghajlatvédelem területén, és mennyire tartják fontosnak azt, hogy erről tájékoztassák a társadalmat.

MIÉRT A VÁLLALATOK?

A nemzetközi trend mellett több érv is amellett szól, hogy a vállalatoknak kell fókuszba kerülniük. A vezető vállalatok hazánkban is a legnagyobb kibocsátók közé tartoznak. Egy közvélemény-kutatás szerint a hazai lakosság elsősorban a vállalatokat tartja felelősnek az éghajlatváltozásért, és a magyar válaszadók majdnem fele azt gondolja, hogy a vállalatok és az ipar felelős az éghajlatváltozás kezeléséért.

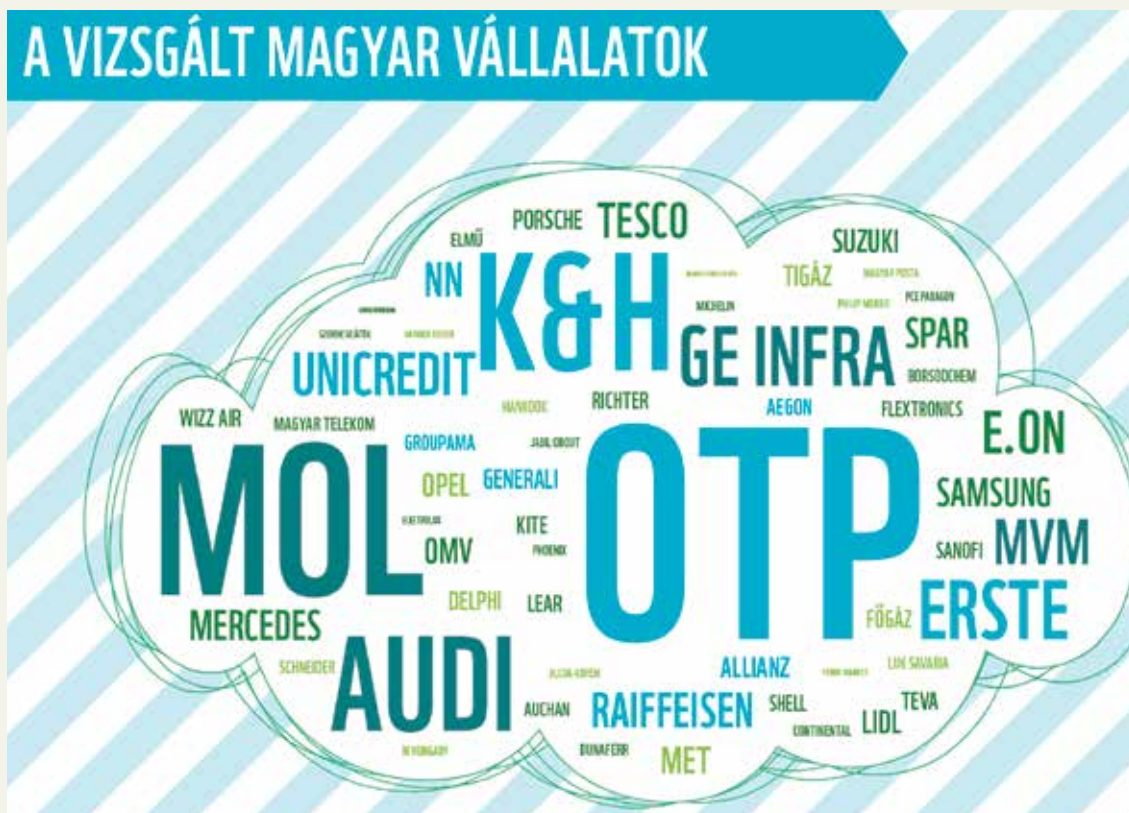
A vállalatok pedig rendkívül hatékonyan képesek elérni és befolyásolni a társadalom több szereplőjét: a fogyasztókat, termelőket, beszállítókat, döntéshozókat vagy a befektetők széles csoportját. Végül pedig ezek a szereplők – elsősorban az értékláncaikon, a szállítói láncakon keresztül – rendki-

Foto: Astley Cooper © Global Warming Images / WWF

vül érzékenyek az éghajlatváltozás hatásaira. Ennek példája az Unilever vezérigazgatójának tavalyi bejelentése, miszerint az éghajlatváltozás évente kb. 400 millió USD értékű kárt okoz a vállalatcsoportnak.

A vállalatok tehát mindenképpen kulcsszereplői az éghajlatváltozásnak. Elengedhetetlen tehát, hogy a vállalatok itthon is komolyan vegyék az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, és elinduljanak egy olyan pályán, ami egy tudatosabb, fenntartható jövő felé vezet a hazai gazdaságot.

A HAZAI VÁLLALATOK VIZSGÁLATA

A nettó árbevétel szerinti top 50 hazai vállalat, 5 legnagyobb biztosító és 5 legnagyobb bank került görcső alá a WWF Magyarország és a Denkstatt tanulmányában. A vizsgált szervezetek több mint fele négy szektort képvisel: járműgyártás, kereskedelem, energetika és olaj, illetve elektronika. A kutatás fő célja, hogy felmérjük, miként kommunikálják a vezető hazai vállalatok a saját, éghajlatváltozással kapcsolatos céljait, stratégiáikat és tevékenységüket.

A VIZSGÁLT VÁLLALATOK TÖBBSÉGE NÉGY SEKTORT KÉPVISEL: JÁRMŰGYÁRTÁS, KERESKEDELEM, ENERGETIKA ÉS OLAJ, ELEKTRONIKA

A vizsgálat során e vállalatok és anyavállalataik honlapjait, éves jelentéseit, fenntarthatósági jelentéseit, környezetvédelmi nyilatkozatait, éghajlatvédelemmel kapcsolatos politikáit, stratégiáit és egyéb éghajlatváltozással kapcsolatos kommunikációs felületeit, dokumentumait és adatait vizsgáltuk 2015. december 2-7. között, a Párizsi Éghajlatvédelmi Csúcs ideje alatt. A vizsgálat azért ezekre a dokumentumokra irányult, mert ezek az információk bárki számára könnyen hozzáférhető, nyilvános adatok.

A legjelentősebb nemzetgazdasági teljesítménnyel rendelkező vállalatok közzétételében a felsővezetői elkötelezettséget, a politikákat, az éghajlatvédelmi cselekvési tervet, a kockázatkezelést és az érintettek bevonásának módját elemeztük. Azért ezekkel a témakörökkel foglalkoztunk, mert fontosnak tartjuk, hogy a klímaváltozással összefüggésben a vállalatok cselekedjenek, valamint egyértelműen és nyíltan tájékoztassák érintetteiket hosszú távú stratégiájukról, céljaikról, működésükről és ezek hatásairól.

AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS HATÁSAI KÖZÜL HAZÁNKA T VÁRhatóan ELSŐSORBAN A VÍZHIÁNY FOGJA BEFolyás- SOLNI.

HAZAI KÖRKÉP

A vizsgálat eredménye lehangoló képet mutat.

- Mindössze két vállalatnak van éghajlatvédelmi stratégiája.
- Nincs olyan vállalat, amely a 2 °C-os globális éghajlatváltozási küszöbértéket figyelembe vételével fogalmazta meg az éghajlatvédelmi céljait illetve stratégiáját.
- Hat vállalatnak van konkrét, számszerű, évszámhoz rendelt CO₂-kibocsátási célja.
- Hosszú távú (azaz 2030-ig vagy az azutáni időszakra vonatkozó) CO₂-kibocsátási céllal egy magyar vállalat sem rendelkezik.
- Az acélipar, a banki és biztosítói, a dohányipari, a gyógyszeripari, az elektronikai, a légitölekedési, a szerencsejáték, a mezőgazdasági és a vegyipari szektorok sem éghajlatvédelmi céllal, sem stratégiával nem rendelkeznek.
- Vezetői szinten mindössze a vállalatok 20%-a elkötelezett az éghajlatváltozással kapcsolatban.
- A magyar vállalatok óriási fejlesztési és sérülékenység-csökkentési lehetőségeket hagynak figyelmen kívül azzal, hogy nagyon alacsony szinten vonják be az értékláncaik szereplőit (pl. beszállítókat) a teljes vállalati üvegházhatású gáz kibocsátásuk csökkentésébe.
- A magyar leányvállalatok nagyon alacsony szinten adaptálják az anyavállalati stratégiákat, CO₂-kibocsátási célokat és jó gyakorlatokat.

Tisztán látszik tehát, hogy a globális trend itthon még nem indította el azokat a folyamatokat, amelyekre szükség van ahhoz, hogy az éghajlatváltozás mérsékléséhez megfelelő mértékben hozzájáruljunk.

Fontos lenne, hogy a vállalatok élen járjanak az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, ugyanakkor mindannyian tehetünk azért, hogy ezeket a folyamatokat elősegítsük, ha tudatos vásárlói magatartással egy fenntartható, igényes keresletet alakítunk ki.

A tanulmány elérhető itt: wwf.hu/vallalatikibocsatas

Szerző: Antal Alexa, Vaszkó Csaba

CIVIL ÖSSZEFOGÁS A MURÁÉRT

A hazánk délnyugati szegletében megbújó Mura egyik legkevésbé ismert vízfolyásunk, összesen alig több mint 450 km-es szakaszán négy országot érint. Az Alpokból érkező hegyi folyóként ömlik tovább Ausztriából, és Szlovénián át lelassulva éri el Magyarországot. A mintegy 50 km-es hazai szakaszon Horvátország és Magyarország határán folyik. A Zalai-dombság déli peremén az időszakos árvizek építő és romboló munkája érvényesül, a holtágak és mellékágak időről-időre elegendő vízpótlást kapnak.

Foto: Czabán Dávid

A Mura kavicszátonyait a folyó örökké formálja, alakítja.

ÚJABB VÍZERŐMŰVEK TERVEI FENYEGETIK A MURÁT

A folyó árterének legnagyobb hányadát a puhafa ligeterdők jellemzik, a holtágak és mellékágak a lefűződési folyamat különböző fázisaiban vannak, a kavicszátonyokat a folyó folyamatosan alakítja.

A Murát érintetlenségében sajnos kevés helyen csodálhatjuk meg. A folyón Ausztriában 19 vízerőmű épült, és mára újjak építésének veszélye került asztalra. A szlovéniai szakaszon 8 db vízerőmű megépítését tervezik. A tervek egy része az 1980-as években már napirenden volt, de akkor lakossági tiltakozás miatt lezárták az előkészítést. Azóta a Mura az Európai Unió

ÖSSZEFOGNAK A CIVILEK ÉS A SZABAD VÍZ- FOLYÁSHOZ RAGASZKODÓ EMBEREK

Natura 2000 hálózatának és a leendő Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumnak része, és ma már az egyetlen folyó Szlovéniában, melyen jelenleg nincs duzzasztómű.

A vízerőművek tervei különösen nagy horderejűek. Az első Hrastje Mota település közelében épülne meg, ahol egy 8 km hosszú tározóteret alakítanának ki. Egy ekkora tározó tökéletesen megváltoztatja a folyó jellegét, megszűnik a víz szabad folyása, élővilága számára minden jelenlegi előnyös adottság megszűnik.

A civil szervezetek kezdeményezésére a szabad vízfolyáshoz ragaszkodó emberek összekovácsolása már elkezdődött. 2016 kora tavaszán több mint 40-en vettek részt a Mura megmentésére szervezett regattán. A civil szervezetek szerepvállalása azért fontos, mert a tervekről nagyon kevés információt tesznek közzé, és nagy a kockázata annak, hogy azok számára, akik a vízerőmű káros hatásait elszenvedik, nem lesz lehetőség véleménynyilvánításra. A szabad vízfolyások által nyújtott szolgáltatások, a párját ritkító természeti környezet fontos társadalmi értékek, ezek eltűnése a helyi lakosság számára pótolhatatlan károkat okoz. A Mura mellett élő szlovén lakosság számára minden támogatásra szükség lesz Magyarországról és Horvátországból, hogy a vízerőművet pártoló politikusokat meggyőzze tervük helytelenségéről.

A WWF Magyarország kiáll a természetes Mura megóvása mellett. Célunk, hogy eredeti szépségét és valamennyi értékét megőrizzük.

Szerző: Gruber Tamás

A Murát érintő vízerőmű-tervekről nagyon keveset lehet tudni, így a civilek együttműködése kiemelten fontos szerepet játszik a természetvédelmi szempontok érvényesítésében.

25 éves a WWF Magyarország

2016-ban negyed évszázados jubileumát ünnepli a WWF Magyarország, melynek alkalmából számba vettük legjelentősebb mérföldköveinket, eredményeinket. Több mint 100, sikeres természetvédelmi projekttel a hátunk mögött számos kihívás vár még ránk a jövőben!

1991

A WWF hivatalosan megkezdte magyarországi tevékenységét, az MME-vel közös munka eredményeként a hazai kerecsensólyom állomány 30-ról 80 párra emelkedett.

1995

Hivatalosan bejegyezték a WWF Magyarország Alapítványt. Azóta is közhasznú alapítvány formában működik a szervezet.

1996

Útjára indítottuk hazánk első, sikeres emlős-visszatelepítési programját. Során 234 telepített hazánk fő

2003

óta dolgozunk a hazánkban korábban kipusztított, mára lassan visszatérő nagyragadozókért: az eurázsiai hiúzért, a szürke farkasért és a barnamedvéért.

2005

Partnereinkkel elértük, hogy Horvátország nem épített új vízerőművet a Dráván, elállt a Novo Virjénél tervezett duzzasztó megépítésének tervétől.

2007

Elkezdtek tiszatarjáni ártér-rehabilitációs projektünket, amellyel 2015-ben megnyertük a Greennovációs Nagydíjat.

2006

Elindítottuk az Alföld természetes homoki erdőssztyeppjeinek utolsó maradványait, a nagykorósi pusztai tölgyeseket megőrző és bemutató programunkat.

1999

2008

Az új Erdőtörvénybe munkánk eredményeként bekerült a 10. paragrafus, amely a folyamatos erdőborítást biztosítja.

2015

Partnereinkkel, az MME-vel és az MTVSZ-szel közösen megalapítottuk a Magyar Természet Napját.

2007

A WWF Magyarország hazánk leghitelesebb zöld civil szervezete egy reprezentatív közvélemény kutatás szerint.

2014

Feltérképeztük a budapesti Normafa faóriásait, hogy természetvédelmi érveket támasszunk a síközpont fejlesztési terve ellen.

2014

A magyar, a román és az ukrán WWF együttműködésében elkészült Európa egyik legértékesebb természeti területe, a Duna-delta éghajlatváltozási alkalmazkodási stratégiája.

2013

Elindítottuk általános iskolák számára kidolgozott nevelési programot.

2013

Sikeresen megvalósítottuk eddigi legnagyobb élőhely-rehabilitációs projektünket: megtisztítottuk és helyreállítottuk a Duna Szabadság-szigeti mellékágát.

2012

Kampányt indítottunk a börszönyi Csarna-völgyben tervezett fakitermelés ellen, felhívva ezzel a figyelmet a nemzeti parkokban létrehozandó háborítatlan övezetek jelentőségére.

2011

A honvédséggel és partnereinkkel együttműködve elkezdtük a Turjánvidéken, katonai területen fennmaradt ritka élőhelyek rehabilitációját.

2009

Aktívan és sikeresen léptünk fel a Mátrai Erőmű új, 400 megawattos blokkjának megépítése ellen.

...bor szervez... k az első Föld Oráját...
...és... óta is minden...
...arc...

AZ UTOLSÓ IDŐS ERDŐK MAGYARORSZÁGON

120 évnél idősebb erdő alig maradt hazánkban. Kérdés, mi lesz maradékaik sorsa. Felismerik-e a döntéshozók, hogy a megóvásuk nem csak az élővilág, hanem az egész társadalmunk érdeke.

Az „igazi” erdő mindannyiunk képzeletében úgy él, mint az idős fák otthona. Az ösvény fölé több száz éves fák hajlanak, törzsüket vaskos gyökerek támasztják. Itt-ott félig letört ágak, mohával borított, korhadó törzsek hevernek, amelyen páfrányok és málnabokrok nőnek. A változatosság elbűvölő harmóniát teremt. Ösztönösen érezzük, hogy az erdő ilyen, amikor igazán él. Sajnos természetes erdőből Magyarországon alig maradt – ősi formáik, élőlényeik ezért jobbára csak a mesekönyvek lapjairól köszönnek vissza.

Foto: Gáhlidy László

Az áprilisi erdő virágszőnyeg borítja: itt odvas és ujjas keltikék pompáznak a fák között.

**MAGYARORSZÁG
ERDEINEK
98 SZÁZALÉKA
SOHA NEM LESZ
IDŐS ERDŐ**

A WWF Magyarország arra volt kíváncsi, hogy mennyi, a hegyvidéken szokásos vágáskornál – 120 évnél – idősebb erdő van hazánkban. Az Országos Erdőállomány Adattár adatait elemezve derült ki számunkra, hogy erdeink kevesebb, mint 2 százaléka éri el ezt a kort. Ezek csaknem fele a Bükk hegységben maradt meg. Itt-ott előfordulnak a Mátrában, a Zempléni-hegységben, vagy a Bakonyban. Kevés a Budai-hegységben is megtalálható – pl. a Normafa környékén. Igazán idős, 150 év feletti állománykorú erdőből alig pár ezer hektár maradt országosan.

Ködben titokzatos, szinte exotikus őserdő-hangulatot árasztanak az idősebb erdőrészek.

Öreg erdeink többsége bükk, vagy kocsánytalan tölgy uralta erdő – e fafajok a magasabb hegyeket borítják, de akadnak cseresek és molyhos tölgyesek is köztük. Sajnos az alföldek egykori pompás idős kocsányos tölgyeseiből mára hírmondó is alig maradt.

A legidősebb erdeink harmadrésze nem áll védettség alatt. Az állományok több mint felében – védett és nem védett területeken egyaránt – hagyományos, vágásos üzemmódú erdőgazdálkodást folytatunk. Utóbbi annyit jelent, hogy a vágáskort elért idős erdőt teljes egészében kitermeljük. (Esetenként hagyásfa csoportok maradnak a vágásterületen.) Az ún. véghasználat után az erdőterület nem szűnik ugyan meg, de hosszú időre elvesz igazi értéke, hogy menedéket és otthont biztosít valamilyen ott élő növény- és állatfaj számára. Az öreg erdők kivágása pótolhatatlan veszteséget jelent nem csak az élővilág, de a helyi turizmus számára is.

A WWF Magyarország azért dolgozik, hogy a védett területeinken, különösen a nemzeti parkokban valóban megőrizzük az erdős természeti tájakat – lehetőleg érintetlenül. Ehhez elengedhetetlenül fontos lenne a nemzeti parki övezeti rendszer, és azon belül a háborítatlan területek kialakítása. Ahol pedig erdőgazdálkodás folyik, ott a szálaló módszerek felé érdemes elmozdulni, hiszen azzal az erdők idős fáinak egy része megkímélhető, és a folyamatos erdőborítás soha nem szűnik meg.

Szerző: Gálhidy László

Az öreg erdőktől az őserdőkig

Az őserdőkre nem csak az öreg fák megléte jellemző, hanem az is, hogy hosszú évszázadokig háborítatlanul fejlődhettek. Egy idős, 150 éves erdőnek újabb néhány száz év kell ahhoz, hogy szerkezete, fajösszetétel az őserdőhöz hasonlítson. Az őserdőt nem nevezzük öreg erdőnek, mivel „kortalan” – benne idős és fiatal fák élnek egymás mellett.

MÉG MINDIG NAPIRENDEN A LIGNIT

Az éghajlatkutatók egyre biztosabbak abban, hogy a korunkban tapasztalható éghajlatváltozást elsősorban az emberi tevékenységekből származó üvegházhatású gázok kibocsátása okozza. Ezek közül leggyakrabban a szén-dioxidot emlegetnik, amely leginkább a fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, fekete- és barnakőszén, valamint a lignit) égetése útján keletkezik és kerül a légkörbe. Ha a Föld teljes károsanyag-kibocsátását vesszük alapul, akkor annak mintegy 70%-a származik a fosszilis energiahordozók elégetéséből.

Foto: Global Warming Images / WWF-Caron

Jelen cikkünk e források közül a szénre és a lignitre fókuszál, melyek nemcsak az éghajlatváltozás szempontjából, hanem az emberi egészségre, a környezetünkre és az ivóvízbázisainkra nézve is kiemelkedően károsak.

A lignit és a szén bányászata, és égetése egyaránt rendkívül környezet- és egészségkárosító. Hazánkban sajnos mindkét tevékenységre találunk példát. A Mátrai Erőmű évente több mint 9 millió tonna lignitet termel ki, amelynek döntő része az erőműben kerül elégetésre, emellett több százezer tonna lignitet értékesít a lakosság felé is. Mindkettő ellentétes minden éghajlat-, egészség- és környezetvédelmi elvvel, gyakorlattal.

**A LIGNIT ELAVULT,
ROSSZ MINŐSÉGŰ,
HELYETTESÍTHETŐ
TÜZELŐANYAG
- VIRÁGFÖLDNEK
GÚNYOLJÁK
SZAKMAI KÖRÖKBEN**

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében több külszíni bánya tervéről is lehetett hallani a közelmúltban, sőt az egyik helyszínen már el is indult a külszíni bányászat. Az innen származó barnakő-szenet elsősorban a lakosság használja többnyire rossz minőségű, elavult technológiájú háztartási tüzelőberendezésekben és kályhákban, fűtési célra.

Megvizsgáltuk a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében tervezett, illetve megvalósult külszíni bányák környezeti hatásait. Négy olyan helyszínt találtunk, ahol valamilyen lignit- vagy szénbányászati tevékenységet terveztek, terveznek vagy elindítottak. Szőlósardó, Teresztenye települések az Aggteleki-karszt szomszédságában, Szendrő a Bódva-völgyben, Múcsony és Sajókápolna pedig a Sajó-völgyben találhatók.

A tervezett helyszínek közül a Szőlósardó -Teresztenye közé tervezett bánya a legkirívóbb esete a rosszul megválasztott külszíni bányászatnak, ugyanis a javasolt bányatelek éppen hazánk egyetlen természeti Világörökségi helyszínének, az Aggteleki-karsztnak területére esik. Csak az Aggteleki Nemzeti Park évente több mint százezer látogatót fogad, 150 millió forint idegenforgalommal és turizmussal kapcsolatos bevétele van a természeti értékeknek köszönhetően. Nem nehéz elképzelni, hogy egy állandó por, zaj és vízszennyezéssel járó külszíni bánya milyen hatással lenne mind a természeti környezetre, mind pedig azoknak a lakosoknak és vállalkozásoknak az életminőségére és megélhetésére, akik a környéken szeretnének továbbra is élni. A tervezett bánya és az ahhoz tartozó tervezett szállító útvonalak érintenék a Szőlósardó ivóvizét szolgáltató karsztvízbázisra települt ivóvízkutat is.

**A SAJÓKÁPOLNAI
BARNASZENET A WWF
MAGYARORSZÁG
AKKREDITÁLT
VIZSGÁLAT SORÁN
ELEMEZTE, ÉS MIND A
KÉNTARTALOM, MIND
AZ ARZÉNTARTALOM
TERÉN MEGHALADJA
AZ ELFOGADHATÓ,
TERVEZŐI ÉRTÉKEKET.**

Szerencsére van példánk a helyi közösség eredményre vezető ellenállására, a WWF Magyarországgal való sikeres, közös fellépésre. Szőlősárdó és Teresztenye, 2016. május 2-án hatályba lépett önkormányzati rendeleteikben a tervezett bánya területét védett természeti területté nyilvánították. Ez azt jelenti, hogy bánya nyitása és bővítése a továbbiakban nem lehetséges!

Világossá vált, hogy a külszíni bányászatnak ma már nincs munkahelyteremtő képessége. Egy-egy ilyen kisméretű bánya, és annak járulékos beruházásai mindössze négy-öt munkahelyet teremtenek, vagy inkább csak tartanak fent, de azt sem lokálisan. A helyi lakosok csak a por és zajszennyezésben, a környezetrombolásban és a lakossági tüzelésből származó egészségügyi problémákban részesülnek.

Békés és Csongrád megyében az energiaszegénység ellenére sem merül fel a lignit megoldásként. A leépült vagy leépülőben lévő nehézipari és bányatérsegekben olyan komplex felzárkóztatási, az átmenetre különös hangsúlyt fektető térségi programokra lenne szükség, amelyek képesek rendezni a helyi közösségek társadalmi-gazdasági problémáit is, mint pl. az energiaszegénység, a munkanélküliség vagy az elvándorlás. A WWF Magyarország mellett, hogy továbbra is igyekszik visszaszorítani a hazai szén- és lignitbányászatot és felhasználást, az érintett települések felzárkóztatását segítő megoldásokon is dolgozik. Ez a természeti erőforrásaink megőrzése mellett a helyben maradó lakosság, és a jövő generáció egészsége, életminősége és a fenntartható energiaellátás miatt is alapvető fontosságú.

Szerző: Vaszkó Csaba

Foto: Andrew Kerr / WWF-Canon

A TURJÁNVIDÉK MEGÚJULÁSA

A természetvédelem, a honvédelem és az erdészet ötévnyi közös munkája nyomán egyre természetesebb arcukat mutatják a Táborfalvi Lőtérén és környékén megőrzött, ritka alföldi élőhelyek.

KEZELENDŐ PROBLÉMÁK

A Dabas, Örkény, Táborfalva és Tatárszentgyörgy között húzódó különleges táj sajátossága, hogy az északi végében található fokozottan védett láprétek és láperdők mellett hazánk második legnagyobb aktív katonai lőtérét és is magába foglalja. A Táborfalvai Lő- és Gyakorlóteret 1867 óta használja a hadsereg. A harcászatra nem éppen környezetkímélő tevékenységként szokás gondolni, ennek ellenére tulajdonképpen a katonai jelenlétnek köszönhető, hogy ezen a 7000 hektáros (14 ezer foci pályára nagyságú) területen az Alföldre egykor jellemző élőhelyek fennmaradtak.

HONVÉDELEM ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

Mióta a lőtér természetvédelmi oltalom alatt áll, az itt gyakorlatozó alakulatoknak úgy kell megtervezni a feladatokat, hogy azok minél kisebb terhelést jelentsenek az élővilág számára, amellet, hogy természetesen a honvédelmi szempontokat is

kielégítik. Az öt évvel ezelőtt, Európai Unió támogatással elindult természetvédelmi projektben elkészült egy olyan, közösen kialakított zónatérkép, ami egyértelmű útmutatást ad arra nézve, hogy hol milyen katonai tevékenység végezhető. Egyes zónákban például, fiókanevelési időszakban fokozottan védett ragadozómadarak fészke körül, szigorú szabályok vannak érvényben.

Foto: Verő György

Az élőhely-rehabilitáció a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a WWF Magyarország, a HM Védelemgazdasági Hivatal és a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. által végrehajtott Turjánvidék LIFE projekt keretében valósult meg.

HARC AZ ÖZÖNNÖVÉNYEK ELLEN

A lőtérén a legveszélyesebb ellenfél – legalábbis a természet számára – az agresszíven terjedő, hatalmas területeket bekebelező özönnövények hada. Ezek olyan, más kontinensekről behurcolt fajok, amelyeknek az új környezetben nincs természetes ellenségük, s így versenyelőnyhöz jutnak. Tértfoglalásuk szinte megállíthatatlan, az őshonos növényfajokat kiszorítják, az élővilágot elszegényítik. A projekt keretében partnereink, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. 1200 hektárnyi, a mindenhol felverődő bálványfával, selyemkóróval, és az ültetett akácokból kivadult akácсарjakkal fertőzött homoki gyepet tisztítottak meg. A helyreállított gyepfoltokra visszatérhetnek a gyakorlótérén tömegesen nyíló, máshol azonban már ritka, védett növényfajok, mint a homoki árvalányhaj, a fekete kökörcsin, a csikófark, a homoki nőszirm, a báránypirosító és mások.

Máshol hogyan védekeznek?

Földünk biológiai sokféleségét fenyegető veszélyek között az idegenhonos invazív fajok terjedése a második helyen áll! Az özönnövények egész Európában jelentős természetvédelmi és gazdasági problémák okozói.

A biológiai inváziók megelőzésében és megállításában összegyűlt tudás megosztása érdekében idén áprilisban a WWF Magyarország egy háromnapos nemzetközi konferenciát és műhelytalálkozót szervezett. Tizenöt ország több mint száz szakértője cserélt tapasztalatot többek között az egészségügyi veszélyt is jelentő kaukázusi medvetalp és parlagfű, az árvízveszélyt fokozó gyalogakác, a mérgező kései meggy, vagy a mediterrán tengerpartokat elfoglaló fügekaktusz visszaszorításában elért eredményekről.

A KISZÁRADÁS MEGÁLLÍTÁSA

Az özönnövények terjedésének a szárazabbá és melegebbé váló időjárás is kedvez. Ez a változás összeadódik a korábbi lecsapolások hatásával, és együttesen a talajvíz süllyedéséhez, az élőhelyek kiszáradásához vezet. A probléma megoldására a projekt részeként több kis zsilipet építettünk a területet behálózó belvízlevezető csatornákra, melyekkel lehetővé válik a lehulló csapadék megtartása.

A nedvesség jól jön a szomjazó erdőknek, segíti a lőtérben időnként fellobbanó tüzek megfékezését, és a kialakuló vízfelületek élőhelyet teremtenek számos madárfajnak is. Ezenkívül az új rendszer lehetőséget biztosít, hogy a különösen száraz években a Duna-Tisza-csatorna felől vizet juttassanak a fokozottan védett Dabasi Turjános Természetvédelmi Terület láperdeibe.

A LŐTÉR ÉS KÖRNYÉKE KÜLÖNÖSEN ÉRDEKES ÉLŐHELY. A HOMOKTERÜLETEK MÉLYEBB FEKVÉSÉBEN HOMOKI TÖLGYESEK JÖTTEK LÉTRE, MÍG A MAGASABB TÉRSZÍNEKEN SZÁRAZ FÜVESPUSZTAI NÖVÉNYZET ALAKULT KI. E KETTŐNEK MOZAIKJA AZ ERDŐSSZTYEPP, AMELY EGYKOR ALFÖLDÜNK JELENTŐS RÉSZÉRE JELLEMZŐ VOLT.

Foto: Varó György

A helyreállított gyeppoltokra visszatérhetett például a báránypirosító (képünkön), a homoki árvalányhaj, a fekete kökörcsin, a csikófark és a homoki nőszirm.

LEGELTETÉSSSEL A VIPERÁK VÉDELMEBEN

A projekt további fontos eredménye, hogy a lőtér védőzónájában fekvő nedves rétek egy részén kaszálás helyett ismét szarvasmarhák legelnek. Ez a terület ugyanis a hazánkban bennszülött, és ma már rendkívül ritka rákosi vipera élőhelye. A fokozottan védett hullófaj számára csak a legeltetéssel hasznosított gyepek nyújtanak megfelelő bűvőhelyet, táplálékot és a szaporodáshoz szükséges feltételeket. Reméljük, hogy a helyes gyekezéssel eredményeként meg tud erősödni az itt élő, ma még igen kicsi és törékeny rákosi vipera állomány.

Szerző: Kerpely Klára

Dr. Páldy Anna

A LIGNIT NEM ÉG JÓL, NEM AD LE ELÉG HŐT, SZENNYEZI A KÖRNYEZETET, ÉS KÖZBEN AZ EGÉSZSÉGRE IS KÁROS.

A lignit egészségügyi kockázatai

Interjú dr. Páldy Anna környezetegészségügyi szakértővel

Mit kell tudni a lignitről, mint tüzelőanyagról?

A lignit tüzelésre ugyan alkalmas, de fűtőértéke kifejezetten alacsony: nem ég jól, nem ad le elég hőt, és közben szennyezi a környezetet. Mondhatjuk, hogy „jobb híján” lehet eltüzelni. Lakossági tüzelésre pontosan emiatt nem jó, egészségügyi hatásai miatt nem ajánljuk.

Pontosan mik ezek az egészségügyi kockázatok?

A lignit, ahogy említettem, egy rossz minőségű tüzelőanyag, aminek nagyon magas a kén tartalma, elégetésekor kéndioxid kerül a levegőbe. A kéndioxid jelentős egészségkárosító hatásokkal rendelkezik: ha belélegezzük, izgatja a nyálkahártyát, a tüdőben összehúzódásra készíti a hörgőket, tehát köhögést, sőt nagy töménységben fulladást is okozhat. Zárt helyen nagy koncentrációban tüdőödémát és halált is okozhat. Fontos azért kiemelni, hogy a lignit háztartási tüzelésekor ilyen akut hatással nem kell számolni, ellenben az állandóan magas kéndioxid koncentráció nagymértékben megnöveli a légzőszervi betegségeknek a kockázatát.

Korábbi kutatások milyen eredményekről számolnak be?

A '80-as években Dorogon készült egy vizsgálatsorozat, ahol nem lignittel, hanem barnaszénrel tüzeltek. Ez időszakban a lakosság, de főleg a gyermekek körében nagyon magas volt a heveny és az idült bronchitis esetek száma. Később, a '90-es évek elején, amikor bevezették a gázt Dorogra, elkezdett változni a kép. Alig öt éven belül mérhetően megváltozott a gyerekek megbetegedésének aránya, tehát lecsökkent a bronchitises esetek száma. Ez bizonyíték arra, hogy igenis kimutatható a kéntartalmú szennyezők káros hatása.

Egy másik vizsgálat során, amelyet a Mátrai hőerőmű környékén végeztünk, a krónikus alsó légúti betegségek miatti, valamint a tüdőrák miatti halálozási arány alakulását kutattuk. Két időszakot vetettünk össze: amikor még a hőerőmű kéményeibe nem volt beszerelve az elektrosztatikus filter, és az ez utáni periódust. Szignifikáns volt a különbség, mérhető volt a halálozási mutatók javulása. A Mátrában már akkor is bányásztak barna-

szenet, lignitet, ez fényes bizonyíték környezetszennyező, egészség károsító hatására.

Ismer olyan betegségeket, amelyek kialakulásához biztosan hozzájárul a lignit lakossági tüzelése?

Gyerekek körében a heveny, akut bronchitis a legjellemzőbb. A lignitből égetéskor felszabaduló kéndioxid, illetve a szállópor károsítja a nyálkahártyát, és azon keresztül a környezetünkben lévő baktériumok, vírusok sokkal könnyebben behatolnak a szervezetbe. Lényegében egy fertőzési kaput nyitnak, amivel hozzájárulnak a megbetegedések kialakulásához. Minden égetésnél, ha az nem tökéletes, úgynevezett policiklusos aromás szénhidrogének is keletkeznek, amelyek rákkeltők – hozzájárulhatnak a tüdőrák kialakulásához.

Ismer olyan településeket, amelyek lakosai a lignittüzelés okozta egészségügyi problémákkal szembesülnek?

Bár a közelmúltban nem végeztünk lokális vizsgálatokat, általánosságban elmondhatjuk, hogy félreesőbb kis településeken, ahol a lakosság jellemzően szegényebb – azaz rá van kényszerülve, hogy különféle hulladékokkal, vagy nem megfelelő fával, lignittel fűtsön –, ott a légúti, daganatos betegségek gyakrabban előfordulnak. Természetesen ezeknek a betegségeknek a fűtésen kívül más kockázati tényezők is vannak, mint a dohányzás, a nem megfelelő táplálkozás, alkoholfogyasztás, de a tendencia kimutatható.

Van egyéb mellékhatása is a lignit használatának?

Az egészségügyi kockázatokon túl a lignit égetésekor keletkező szállópor miatt folyamatosan hadakozunk az Európai Unióval is: elmaradunk az előírányzott és vállalt kibocsátáscsökkentéstől.

A lignit égetésekor felszabaduló kéndioxid jelentősen károsítja az egészséget, nagy töménységben akár fulladást is okozhat. A kép illusztráció.

VÉGRE NŐTT A VADON ÉLŐ TIGRISEK SZÁMA!

Az elmúlt több mint száz évben először most nőtt a világ vadon élő tigriseinek száma. A WWF és a Global Tiger Forum adatai szerint a legutóbbi számlálás 3890 példányt talált, ami az előző 2010-es 3200 példányt becsülő adathoz képest nagyon is reményt keltő fordulat.

Az összeírás először mutat növekvő számot 1900 óta, akkor több mint 100 ezer tigris élt a Földön, de a számuk azóta folyamatosan csökkent. Jelenleg nagyrészt az Indiában, Oroszországban, Nepálban és Bhutánban élő tigrispopulációk mutatnak növekedő tendenciát. A szakértők kiemelték, hogy ezek az eredmények a faj- és élőhelyvédelmi törekvések sikerével, és a pontosabb adatgyűjtési módszerekkel magyarázhatóak.

Bár az említett országokban több tigrist számoltak össze, mint az előző alkalommal, Délkelet-Ázsia országaiban sajnos nem tapasztalható növekedés. Indonéziában például gyorsan fogynak a tigrisek, mivel itt a legnagyobb az őserdőirtás aránya. A világ vadon élő tigriseinek fele, 2226 egyed Indiában él. A WWF munkája azonban még nem ért véget: a Tx2 programunkban megfogalmazott célunk, hogy 2022-ig megduplázzuk a vadon élő tigrisek számát.

Segítsd munkánkat Te is: fogadj örökbe egy tigrist! wwf.hu/tigris

Szerző: Zanin Éva

**VÉGRE NÖVEKSZIK A VADON ÉLŐ TIGRISEK
SZÁMA. SEGÍTS, HOGY EZ ÍGY IS MARADJON!**

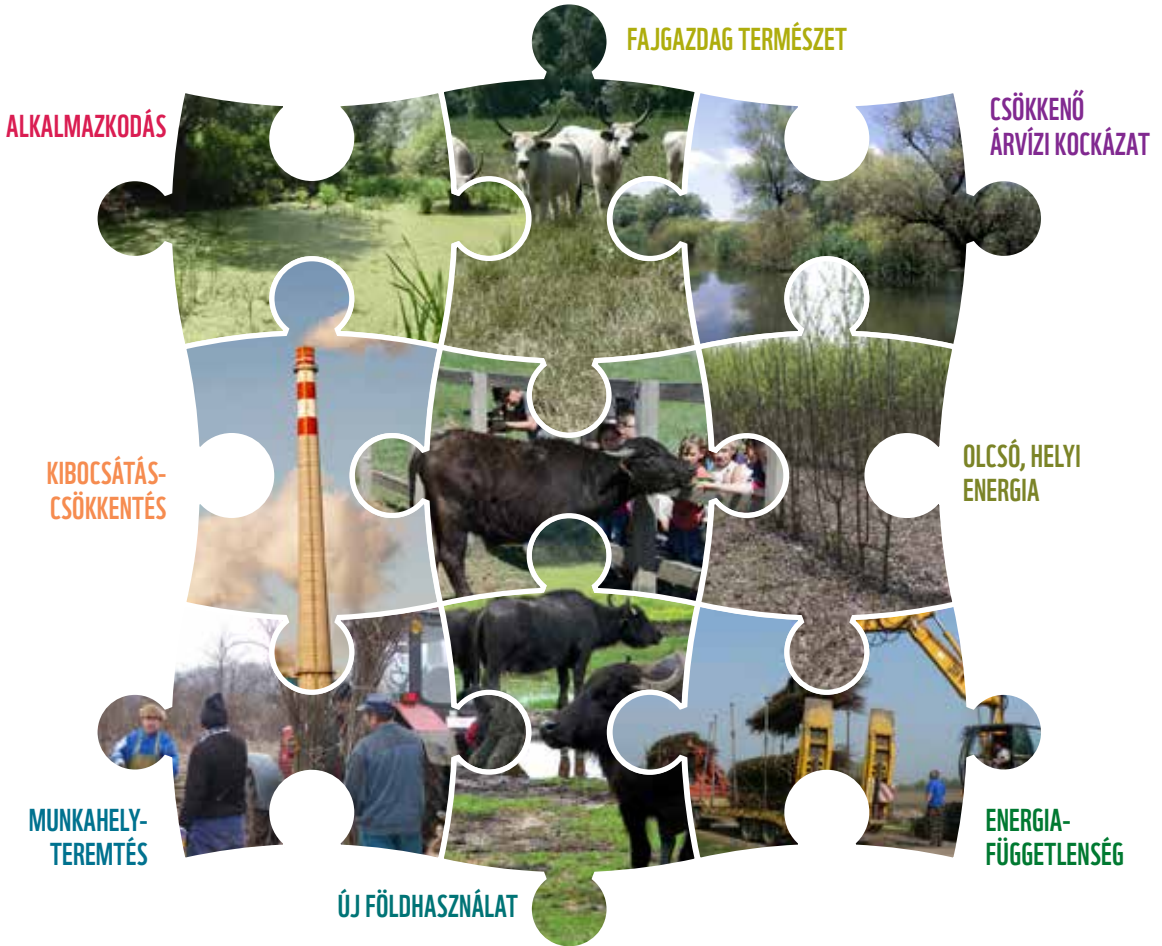
Fogadj örökbe egy tigris, és támogasd
a WWF természetvédelmi munkáját.
Legyét Te is nevelőszülő!

wwf.hu/tigris

ÖSSZETETT MEGOLDÁS A FENNTARTHATÓ JÖVŐÉRT

**EGYÜTT ENYHÍTHETJÜK AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS HELYI HATÁSAIT,
DE EHEZ RÁD IS SZÜKSÉGÜNK VAN: TÁMOGASD TISZATARJÁNI FENNTARTHATÓ
FÖLDHASZNÁLATI MINTAPROJEKTÜNKE!**

Legyél Te is a WWF Magyarország tiszatarjáni projektjének támogatója!
Segíts, hogy folytathassuk a természetnek és a helyi közösségnek egyaránt kedvező, komplex munkánkat a tiszai ártéren:

wwf.hu/bivalyok